

MOORKENSPLEIN ANTWERPEN

Groene pleinruimte met park geeft impuls aan sterk verstedelijkte buurt

De dichtbevolkte wijk Borgerhout in Antwerpen kent een zeer gemengde bevolking van jonge (grote) gezinnen, ouderen en bewoners uit alle windstreken. De wijk heeft een dicht bebouwingsweefsel met weinig publieke ruimte. Er is een dringende noodzaak aan meer groene en open ruimte. Het huidige Moorkensplein en het aangrenzende bouwblok vormen één van de weinige locaties waar de mogelijkheid bestaat om een publieke ruimte van enig formaat te creëren. Door deze locatie autovrij te maken, door gedeeltelijke sloop en nieuwbouw en door uitbreiding met een park, ontstaat hier een plein/ buurtpark naar de hedendaagse normen en wensen van de buurtbewoners. Zij zijn dan ook actief betrokken in het hele proces.

Inspiratie

Het Moorkensplein en het buurtpark vormen op het eerste oog een moeilijk duo. Het plein wordt gedomineerd door een kolossaal monument, het Districtshuis, dat de buitenruimte reduceert tot een rand rond zichzelf en het park is te klein om volwaardig op zichzelf te staan. Op het tweede oog toont het gebied ook bijzondere en inspirerende elementen. De grote lindeboom bij het Districtshuis zorgt voor een schaalovergang tussen het kolossale gebouw en de bezoeker van het plein. De boom voorziet het plein van een prettige menselijke maat. Dat het gebied ook een vriendelijk gezicht heeft, blijkt uit enkele begroeide gevels en/of geveltuinen in de aanliggende straten en de bomen op de binnenhoven, die soms vanuit de straten te zien zijn. Ook de stoere elementenverharding met zijn

mooie warme tinten heeft kwaliteit. Al deze kwaliteiten hebben we gebruikt en uitvergroot om het nieuwe Moorkensplein en buurtpark vorm te geven. Omdat de buitenruimte rond het Districtshuis is ontdaan van haar representatieve rol, kunnen we het plein herdenken als een tuin. Wij voorzien een veelvoud aan grote bomen, uit het gelid en verschillend van soort, die zorgt voor informaliteit. Deze laag van bomen trekken we door in aanliggende straten zodat het onderscheid tussen het Moorkensplein en het buurtpark vervalt. In de plaats van twee moeizame deelruimtes ontstaat één grote, discontinue groene tuinruimte die alle functies en gebruiksvormen samenbindt: het Moorkensplein.

Groen karakter

De basis van het plein schuilt in een natuurstenen verharding van gevel tot gevel in een warme tint (belgisch grès). Hierdoor krijgen alle deelruimtes samenhang en een herkenbare identiteit. Routes en plekken worden aangegeven in de verharding door de maat van de stenen te variëren en het straatverband te verdraaien. Om de harde grootstedelijke identiteit te verzachten krijgen de woningen allemaal een brede plint, die een aangename buffer vormt tussen huis en plein. Bewoners kunnen hier buiten zitten en een eigen sfeer creëren door bijvoorbeeld een klimplant te laten groeien. Ook tussen de woningen worden met behulp van spankavels klimplanten voorzien evenals op sommige gevels van bestaande en nieuwe gebouwen. Deze klimmers verzachten de harde wanden van het plein.

plankaart Moorkensplein DO

plankaart inclusief schetsontwerp toekomstige fase

Het hele gebied wordt voorzien van los gestrooide bomen, die zorgen voor een intiem en lommerrijk karakter. Ze geven het gehele plein een menselijke schaal. Ze worden zo geplaatst dat ze ruimte laten voor evenementen als weekmarkten, optredens en straatvoetbal en ze te ervaren vanuit de omliggende straten. Daarnaast zorgen de bomen voor schaduwrijke intieme plekken. De soorten komen uit alle windstreken, net als de bewoners, en hebben allemaal een bijzondere eigenschap: bloeiwijze, bloeikleur, bladvorm, transparantie kroon, herfstkleur en/of boomvorm. Dit zorgt in combinatie met de klimplanten voor een sterke seizoenbeleving. De boomspiegels zijn van gecoat staal. Aan de bewoners wordt gevraagd om hun verhalen en tekeningen aan te dragen, die worden overgenomen in de boomspiegels. De verhalen uit de buurt komen hierdoor letterlijk samen op het plein.

Aan de west-, zuid- en oostzijde van het historisch districtshuis wordt een brede haag geplant. Deze haag vormt de overgang tussen gebouw en plein. Zij versterkt het groene karakter van het plein en het statige karakter van het gebouw. Bovendien geeft ze de rand van het gebouw een menselijke schaal, die door toevoeging van meubilair ook een aangenaam verblijfskarakter krijgt. Hier kan men letterlijk zitten in het groen. Overig meubilair is zo geplaatst dat je altijd kunt kiezen of je in de schaduw of de zon wilt zitten, midden op het plein of met rugdekking, aan een tafel of op een boek, alleen of met een groep.

Buurtpark

Het buurtpark wordt gesitueerd voor het nieuw te bouwen administratief centrum. Het wordt aangelegd als een groot grasveld, dat door zijn verdiepte ligging als het ware in het plein wordt gedrukt. Door het veld te omzoomen met de pleinbestrating en ook hier bomen te strooien zoals op het plein, ontstaat eenheid. Het grasveld wordt meer onderdeel van het plein dan een nieuwe losse parkruimte. Doordat het gras zelf een grote aaneengesloten ruimte vormt, is zeer divers gebruik mogelijk. Hier kun je voetballen, picknicken, in de zon liggen of jeu de boules spelen. Een strategische plaatsing van meubilair, speelelementen en bomen verdeelt de grasvlakte subtiel zodat het geen uitgestreken voetbalveld wordt. De stoere betonnen randen rond het veld zijn bruikbaar als zitelement of speelaanleiding. De stalen trapjes geven aan alle kanten gemakkelijk toegang tot het gras.

Moorkensplein

Groene pleinruimte met park geeft impuls aan sterk verstedelijkte buurt

gebruik en ontmoeting

BURO LUBBERS

landschapsarchitectuur & stedenbouw

Reutsedijk 13 | 5264 PC | Vught | Nederland
+31 (0)73 6149321 | info@burolubbers.nl | www.burolubbers.nl